

брѣжна ивица е *Далмация*. Срѣщу нея, па и не тѣй далеко отъ нея изпжкватъ, разсѣяни неравномѣрно, като плаваещи градини, цѣль брой разноименни острови и островчета, отъ които нѣкои си и съ прѣсни още по онова врѣме спомени зарадъ важни около тѣхъ исторически събития; така о. *Луса* е прочутъ за станалата около него на 20 юлия 1866 г. морска — и при бронени за пръвъ пжтъ кораби — битка между австрийцитѣ и италианцитѣ, битка нещастна за тия послѣднитѣ, но не и съвършено безплодна инакъ, защото това нещастие не ги лиши отъ Венеция, за която, въ онова врѣме още подъ Австрия, тѣ воюваха. Както се знае, побѣдоносната по море Австрия, вслѣдствие на поголовното ѝ отъ Пру-

Максимиянъ настоялъ съ молба при него да се повърне отново на прѣстола и поеме пакъ юздитѣ на върховното управление, той отговорилъ, че, ако би видѣлъ само хубавото зеле, което самъ той, Диоклитиянъ, билъ посадилъ и отгледалъ, Максимиянъ нѣмалъ да го моли да остави удоволствието отъ таквозъ щастие заради тѣй мжчния занаятъ да управлява човѣцитѣ. Забѣлжжителна е неговата слѣдня императорска изповѣдь:

„Колко често се случва, казвалъ, интереситъ на четирма или петима „министри да ги каратъ да се сговорятъ помежду си, за да излѣжатъ гос- „подаря си. По своя високъ санъ той стои отстраненъ отъ множеството „народъ. По това истината не намѣрва достпъ до него. Той е при- „нуденъ да гледа чрѣзъ очитѣ на придворни ласкатели; всичко стига „до него изопачено, обезобразено отъ тѣхъ. Господарѣтъ повѣрва на „порока и на слабостта най-важнитѣ държавни длѣжности; той от- „далечава, отблѣсва отъ себе си таланта и добродѣтеля. Чрѣзъ так- „визъ позорни срѣдства най-добритѣ и най-умнитѣ князе се продаватъ „на подкупническия развратъ на своитѣ ласкатели“.

Не е, чини ми се, нужда да напомнимъ тукъ, че при царуването на Диоклитияна съ своя другаръ, а пѣ-послѣ и съ помощници, за каквито се повикаха отъ сами тѣхъ двама тѣхни, наречени цезари, съуправители, Галерий при Диоклитияна и Констанций при Максимияна, за пѣ-сгодното управление на пространната римска империя, се подигна послѣдното, най-жестокото гонение противъ християнитѣ. По хиляди се броятъ мжченицитѣ отъ онова врѣме.

Името на поменатия въ текста градецъ *Спалато* иде отъ *Salone palatium*, а *Salone*, стариятъ градъ, е билъ столниятъ градъ на Далмация, дѣто Диоклитиянъ билъ издигналъ великолѣпенъ красивъ дворецъ, *palatium*.